

DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje z zakresu struktury koncentracji zaangażowania banku w poszczególne jednostki, grupy kapitałowe, segmenty rynku branżowe i geograficzne, wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem.

1.1. Informacje z zakresu zaangażowania Banku w poszczególne branże przedstawia poniższa tabela. Dane nie zawierają odsetek.

Podział branżowy	Stan na 31.12.2002 r. tys. PLN	Stan na 31.12.2001 r. tys. PLN
Handel hurtowy	402 460	444 631
Osoby prywatne	211 645	119 810
Pojazdy mechaniczne	166 569	127 933
Usługi budowlane	143 197	210 438
Usługi komunalne i mieszkaniowe	100 967	60 857
Produkcja żywności i napojów	95 071	46 668
Pozostała produkcja	93 542	104 509
Handel detaliczny artykułami przemysłowymi	85 289	96 751
Elektronie, gazownie, wodociągi	58 594	74 067
Produkcja wyrobów metalowych	51 259	72 760
Niebankowe usługi finansowe	44 354	25 685
Transport lądowy	32 251	38 778
Drukarnie i wydawnictwa	29 695	34 125
Drewno i wyroby drewniane	26 480	28 185
Budownictwo gospodarcze	21 933	31 037
Wyroby gumowe i plastikowe	19 009	8 681
Produkcja tekstyliów i tkanin	16 490	20 276
Handel środkami transportu	15 539	20 286
Wyroby z węgla i ropy naftowej	14 653	14 272
Usługi medyczne i w zakresie opieki społecznej	14 624	12 112
Meble i dodatki	14 537	19 842
Handel detaliczny artykułami żywnościowymi	14 197	12 793
Inne usługi	438 960	350 642
Pozostałe branże	170 344	209 917
Razem	2 281 659	2 185 055

1.2. Dane o zaangażowaniu Banku, z uwzględnieniem głównych regionów geograficznych kraju przedstawia poniższa tabela. Dane nie zawierają odsetek.

Regiony geograficzne kraju	Kredyty brutto 31.12.2002 r. tys. PLN	Kredyty brutto 31.12.2001 r. tys. PLN
Region Małopolska	273 366	258 147
Region Północny	172 238	164 965
Region Śląski	194 577	199 481
Region Wschodni	1 320 616	1 173 836
Region Zachodni	320 862	388 626
SUMA	2 281 659	2 185 055

Dla celów tego zestawienia w skład Regionu Małopolskiego wchodzi następujące województwa: małopolskie, podkarpackie, świętokrzyskie,
w skład Regionu Śląskiego wchodzi następujące województwa: śląskie, opolskie,
w skład Regionu Wschodniego wchodzi następujące województwa: mazowieckie, lubelskie, łódzkie, warmińsko-mazurskie, podlaskie,
w skład Regionu Zachodniego wchodzi następujące województwa: wielkopolskie, zachodnio-pomorskie, dolnośląskie, lubuskie,
w skład Regionu Północnego wchodzi następujące województwa: pomorskie, kujawsko-pomorskie.

1.3. Dane z zakresu koncentracji zaangażowania banku w poszczególne sektory gospodarki przedstawia poniższa tabela. Dane nie zawierają odsetek.

Rodzaj podmiotu	Kredyty brutto 31.12.2002 tys. PLN	Kredyty brutto 31.12.2001 tys. PLN
Sektor finansowy	46 116	25 094
-instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne	153	85
-pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	45 742	25 009
-pomocnicze instytucje finansowe	221	0
Sektor niefinansowy	2 234 243	2 159 945
-przedsiębiorstwa i spółki państwowe	65 719	82 710
-przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	1 646 148	1 262 027
-przedsiębiorcy indywidualni	290 724	685 134
-osoby prywatne	211 984	119 978
-rolnicy indywidualni	933	898
-instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	8 215	607
rozrachunki z podmiotami niefinansowymi z tytułu rozliczeń kart VISA	10 520	8 591
Sektor budżetowy	1 300	16
-budżet państwa		16
-budżety terenowe	1 300	0
SUMA	2 281 659	2 185 055

W punktach 1.1, 1.2 oraz 1.3 zaprezentowano należności od sektorów: finansowego, niefinansowego i budżetowego z wyłączeniem lokat bankowych.

1.4. Dane z zakresu koncentracji zaangażowania banku w poszczególne jednostki i grupy kapitałowe.

Fortis Bank S.A. rejestruje grupy kapitałowe od początku 2002 roku i w związku z tym nie posiada danych porównywalnych za 2001 rok. W 2002 roku nie został przekroczony limit maksymalnego zaangażowania Banku określony w ustawie Prawo Bankowe w stosunku do żadnego klienta, ani grupy kapitałowej. W stosunku do 5 klientów zaangażowanie Banku przekraczało 10% funduszy własnych i wyniosło łącznie 295 mln. PLN, porównywalnie za rok 2001 w stosunku do 5 klientów zaangażowanie Banku przekraczało 10% funduszy własnych i wyniosło łącznie 308 mln PLN oraz w stosunku do żadnego klienta nie został przekroczony limit koncentracji określony w prawie bankowym.

2. Dane o źródłach pozyskania depozytów, z uwzględnieniem podziału na branżowe i geograficzne segmenty rynku.

2.1. Dane o źródłach pozyskiwania funduszy, z uwzględnieniem głównych regionów geograficznych kraju przedstawia poniższa tabela. Dane nie zawierają odsetek.

Regiony geograficzne kraju	Depozyty 31.12.2002 r. tys. PLN	Depozyty 31.12.2001 r. tys. PLN
Region Małopolska	679 696	704 332
Region Północny	213 678	208 647

Region Śląski	244 571	302 546
Region Wschodni	866 761	967 879
Region Zachodni	295 602	302 472
SUMA	2 300 308	2 485 876

2.2. Informacje z zakresu pozyskania funduszy przez Bank z poszczególnych branż przedstawia poniższa tabela. Dane nie zawierają odsetek.

Podział branżowy	Depozyty 31.12.2002 r. tys. PLN	Depozyty 31.12.2001 r. tys. PLN
Osoby prywatne	1 358 578	1 512 495
Inne usługi	208 198	210 022
Handel hurtowy	152 943	167 417
Usługi budowlane	64 808	76 033
Produkcja wyrobów metalowych	44 237	27 713
Pozostała produkcja	34 606	34 069
Handel detaliczny art. przemysłowymi	33 076	45 793
Produkcja żywności i napojów	32 324	16 038
Drukarnie i wydawnictwa	29 973	28 818
Usługi w zakresie użyteczności publicznej	24 244	16 894
Usługi prawne i ekonomiczne	24 217	29 274
Usługi w zakresie nauki i techniki	23 277	18 041
Wyroby gumowe i plastikowe	21 096	1 348
Działalność maklerska	20 789	4 315
Transport lądowy	20 164	25 104
Usługi komunalne i mieszkaniowe	18 166	35 003
Usługi oświatowe i w zakresie wychowania	13 925	18 516
Niebankowe usługi finansowe	12 938	23 489
Pojazdy chemiczne	11 767	12 348
Budownictwo mieszkaniowe	11 524	13 889
Pozostałe branże	139 458	169 257
Razem	2 300 308	2 485 876

W punktach 2.1 oraz 2.2 zaprezentowano zobowiązania wobec sektorów niefinansowego i budżetowego.

3. Informacje o zmianach wartości dotacji dla oddziałów zagranicznych, z uwzględnieniem stanu na początek okresu, zwiększeń i zmniejszeń z podziałem na poszczególne podmioty oraz stanu na koniec okresu.

Bank nie posiada oddziałów zagranicznych.

4. Informacja o instrumentach finansowych, z uwzględnieniem specyfiki emitenta.

4.1. Aktywa i zobowiązania finansowe:

- aktywa lub zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu - aktywa lub zobowiązania finansowe, które zostały nabyte lub powstały w celu uzyskania korzyści w wyniku krótkoterminowych wahań cen;
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności – aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach lub ustalonym terminie zapadalności, które bank zamierza i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu zapadalności, z wyjątkiem kredytów udzielonych przez bank i wierzytelności własnych;
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – pozostałe aktywa finansowe nie będące kredytami udzielonymi przez bank i wierzytelnościami własnymi banku.

Poniższe tabele przedstawiają zmianę stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu, kredytów, pożyczek udzielonych przez bank i wierzytelności własnych nie przeznaczonych do obrotu, zmianę stanu aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności oraz aktywów dostępnych do sprzedaży:

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	31.12.2002 r. w tys. PLN
Stan na początek okresu	12 673
Zwiększenia (z tytułu)	249 568
- zakup	248 937
- wycena	631
Zmniejszenia (z tytułu)	(106 621)
- sprzedaż	(97 364)
- wycena instrumentów finansowych	(9 257)
Stan na koniec okresu	155 620

Kredyty i pożyczki udzielone przez bank i wierzytelności własne nie przeznaczone do obrotu	31.12.2002 r. w tys. PLN
Stan na początek okresu	3 099 884
Zwiększenia (z tytułu)	188 707
- zwiększenie stanu kredytów (netto)	94 673
- zwiększenie stanu odsetek (netto)	12 666
- zwiększenie stanu innych należności	2 639
- zmniejszenie stanu rezerw celowych	78 729
Zmniejszenia (z tytułu)	(624 711)
- zwiększenie stanu rezerw celowych	(110 787)
- zmniejszenie stanu lokat od banków (netto)	(513 924)
Stan na koniec okresu	2 663 880

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	31.12.2002 r. w tys. PLN
Stan na początek okresu	78 940
Zwiększenia (z tytułu)	0
Zmniejszenia (z tytułu)	(62 176)
-odsetki	(75)
-umorzenie jednostek uczestnictwa w otwartych funduszach inwestycyjnych	(62 101)
Stan na koniec okresu	16 764

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	31.12.2002 r. w tys. PLN
Stan na początek okresu	248 671
Zwiększenia (z tytułu)	1 894 017
- zakup	1 890 489
- odsetki	3 418
- wycena	104
- różnice kursowe	6
Zmniejszenia (z tytułu)	(1 631 867)
- sprzedaż	(1 623 727)
- odsetki	(6 596)
- wycena	(1 544)
Stan na koniec okresu	510 821

4.2.1. Informacje na temat aktywów i zobowiązań finansowych, w podziale według kategorii instrumentów finansowych.

a)

- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu – na 31.12.2002 r. w skład portfela papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu wchodziły bony skarbowe o wartości księgowej 151.573 tys. PLN. Dodatkowo wynik z wyceny rynkowej tych aktywów dawał zysk 631 tys. PLN. Do aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu Bank zalicza również efekt wyceny instrumentów pochodnych – transakcje wymiany walut: forward, swap, spot na 31.12.2002 r. wycena instrumentów pochodnych wyniosła 3 416 tys. PLN..
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności – w tej pozycji Bank wykazuje obligacje Narodowego Banku Polskiego związane z utrzymywaniem rezerwy obowiązkowej, ich wartość na koniec okresu wyniosła 16.764 tys. PLN;
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - w tej pozycji Bank wykazuje skarbowe papiery wartościowe: bony i obligacje oraz udziały w SWIFT. Celem utrzymywania tych papierów wartościowych jest zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej i zagospodarowanie nadwyżki płynności. Na koniec 2002 r. ich wartość wyniosła 510.821 tys. PLN;

b) Opis metod i istotnych założeń przyjętych do ustalania wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych.

Wartość godziwa jest to kwota, za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony a zobowiązanie uregulowane na drodze przeprowadzonej na warunkach rynkowych transakcji, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, niepowiązаныmi ze sobą stronami.

Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (handlowe) wycenia się według wartości godziwej a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na wynik operacji finansowych.

Dłużne papiery wartościowe utrzymane do terminu zapadalności (lokacyjne) wykazuje się wg ceny nabycia skorygowanej o naliczone odsetki, dyskonto, premię. Dłużne papiery wartościowe utrzymane do terminu zapadalności korygowane są o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży wykazuje się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na fundusz z aktualizacji wyceny.

Dłużne papiery wartościowe wprowadzane są do ksiąg rachunkowych według ceny nabycia i daty transakcji uwzględniając datę waluty. Pomiedzy datą transakcji a datą waluty dany papier wartościowy jest ewidencjonowany w pozycjach pozabilansowych w wartości nominalnej z uwzględnieniem strony dokonania transakcji.

Instrumenty pochodne (bieżące transakcje wymiany walut typu spot, terminowe transakcje wymiany typu Forward oraz transakcje typu Market Swap)wycenia się wg wartości godziwej. Skutki zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych odnosi się na wynik z pozycji wymiany. W bilansie banku wycena instrumentów pochodnych prezentowana jest w wartości netto.

Wartość godziwą bieżących transakcji wymiany walut typu spot, terminowych transakcji wymiany typu Forward oraz transakcji typu Market Swap wylicza się poprzez porównanie kursu transakcyjnego z kursem rynkowym obowiązującym dla analogicznych transakcji na koniec okresu sprawozdawczego, gdy różnica pomiędzy datą waluty a datą bieżącą jest większa niż dwa dni. W pozostałych przypadkach kursem odniesienia jest kurs średni NBP.

Jednostki uczestnictwa w otwartych funduszach inwestycyjnych Bank wykazuje w cenie nabycia skorygowanej o naliczony do dnia bilansowego wzrost zaliczany do pozostałych przychodów z operacji finansowych lub zmniejszenie wartości jednostki uczestnictwa dokonując odpisów z tytułu trwałej utraty wartości. Za trwałą utratę wartości uważa się utrzymywanie ceny umorzenia poniżej ceny nabycia przez okres co najmniej trzech miesięcy.

Akcje i udziały w SWIFT wykazuje się w cenie nabycia z uwzględnieniem odpowiednio odpisów z tytułu trwałej utraty ich wartości.

Należności i zobowiązania z tytułu pożyczek, kredytów i innych wierzytelności wykazuje się w kwocie wymaganej zapłaty, która obejmuje również odsetki, z uwzględnieniem rezerw celowych utworzonych w oparciu o Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 149 poz. 1672 wraz z późniejszymi zmianami). Wymagane rezerwy tworzy się na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Rezerwy na należności wyrażone w walutach obcych przelicza się na złotówki wraz z należnością objętą rezerwą.

c) Zasady wprowadzania do ksiąg rachunkowych instrumentów finansowych nabytych na rynku regulowanym.

Bank nie nabywa instrumentów finansowych na rynku regulowanym.

d) Informacje na temat obciążenia ryzykiem stopy procentowej.

Na koniec roku 2002 Bank realizował politykę dopasowania średnich terminów przeszacowania stopy procentowej aktywów i pasywów w dolarach i w euro. Zarówno aktywa jak i pasywa w powyższych walutach, przeszacowują się w terminach 1, 3 i 6 miesięcznych. Jednocześnie Bank realizował politykę utrzymywania dłuższych terminów przeszacowania stopy procentowej w aktywach złotych względem pasywów złotych. Celem takiej polityki było wykorzystanie trendu obniżających się stóp procentowych dla zwiększenia przychodów odsetkowych. Aby osiągnąć dłuższe terminy przeszacowania stopy procentowej w aktywach złotych, Bank lokował nadwyżki płynnych środków w Obligacje Skarbu Państwa o stałym oprocentowaniu i o terminach zapadalności do 2 lat oraz w Bony Skarbowe. Osiągnięty w ten sposób efekt był dodatkowo wzmacniany krótkimi terminami (w przeważającej większości do 3 miesięcy) przeszacowania depozytów przyjmowanych przez Bank od klientów, co skracало średni termin przeszacowania oprocentowania po stronie pasywów. Stosując taką technikę, Bank osiągnął korzystną, z punktu widzenia sytuacji rynkowej, pozycję struktury bilansu, nie pogarszając jednocześnie sytuacji płynnościowej.

e) Informacje na temat obciążenia ryzykiem kredytowym.

Działalność kredytowa Banku skupia się na obsłudze małych i średnich przedsiębiorstw. Najwięcej udzielonych kredytów przypada na branżę zajmującą się handlem i usługami. Poniższa tabela prezentuje ryzyko kredytowe w sektorach, w których zaangażowanie Banku przekracza 5% ogółu udzielonych przez Bank kredytów. W pozycji kredyty nieregularne wykazane zostały należności klasyfikowane przez Bank jako:

- pod obserwacją,
  - poniżej standardu,
  - wątpliwe,
  - stracone,
- z wyszczególnieniem pozycji stracone.

Ryzyko kredytowe w sektorach, w których zaangażowanie Banku przekracza 5 % ogółu udzielonych kredytów	31.12.2002 r.				31.12.2001 r.			
	Kredyty normalne		Kredyty nieregularne		Kredyty normalne		Kredyty nieregularne	
	w tys. PLN	% kredytów ogółem	w tys. PLN	% kredytów ogółem	w tys. PLN	% kredytów ogółem	w tys. PLN	% kredytów ogółem
Inne usługi	379 281	17%	59 679	3%	326 916	15%	23 726	1%
- w tym stracone			23 371	1%			12 293	0,6%
Handel hurtowy	324 719	14%	77 741	3%	366 911	17%	77 720	4%
- w tym stracone			50 280	2%			48 870	2%
Osoby prywatne	194 748	9%	16 897	1%	104 786	5%	15 024	0,7%
- w tym stracone			230	0,0%			186	0,0%
Pojazdy mechaniczne	165 840	7%	729	0,0%	127 395	6%	538	0,0%

- w tym stracone			551	0,0%			19	0,0%
Usługi budowlane	85 976	4%	57 221	3%	190 152	9%	20 286	1%
- w tym stracone			41 624	1,8%			4 157	0,2%

4.2.2. Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

Bank wycenia w ten sposób aktywa dostępne do sprzedaży - obligacje Narodowego Banku Polskiego, zablokowane pod rezerwę obowiązkową. Według stanu na 31.12.2002. r. wartość tych papierów wyniosła 24.979 tys. PLN.

4.2.3. Aktywa i zobowiązania, których nie wycenia się wg wartości godziwej.

Bank wycenia według wartości godziwej wszystkie aktywa, wobec których istnieje taki wymóg: aktywa przeznaczone do obrotu i dostępne do sprzedaży, a pozostałe wg zamortyzowanego kosztu.

Kredyty i pożyczki od podmiotów finansowych i niefinansowych oraz instytucji rządowych i samorządowych wykazuje się w kwocie wymaganej zapłaty, która obejmuje również odsetki, z uwzględnieniem rezerw celowych utworzonych w oparciu o Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 149 poz. 1672 wraz z późniejszymi zmianami).

Zobowiązania finansowe nieprzeznaczone do obrotu i niebędące instrumentami pochodnymi wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, która obejmuje również odsetki od zobowiązań.

4.2.4. W 2002 r. Bank nie był stroną umowy, w wyniku której aktywa finansowe przekształca się w papiery wartościowe lub umowy odkupu.

4.2.5. Dane o skutkach wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do poziomu wartości godziwej.

Na dzień 01.01.2002 oraz 31.12.2002 została dokonana wycena papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży do wartości rynkowej. Wartość wyceny została wykazana w bilansie banku w pozycji Fundusz z aktualizacji wyceny. Zestawienie wyników wyceny przedstawia poniższa tabela:

	Wartość wyceny w tys. PLN	
	01.01.2002 r.	31.12.2002 r.
bony skarbowe	941	1 046
obligacje	2 539	995
RAZEM	3 480	2 041

4.2.6. Informacje o przychodach i kosztach na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży, które zostały usunięte z bilansu (sprzedane, zlikwidowane).

W 2002 roku Fortis Bank Polska S.A. sprzedał następujące papiery wartościowe z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży:

- bony skarbowe o wartości nominalnej 384.300 tys. PLN, na powyższych transakcjach zrealizowany został zysk 1.791 tys. PLN, a sprzedane dyskonto wyniosło 7.994 tys. PLN. Dodatkowo dokonano transferów z portfela bonów skarbowych dostępnych do sprzedaży do przeznaczonych do obrotu o wartości księgowej 92.218 tys. PLN.

- obligacje skarbowe o wartości nominalnej 280.000 tys. PLN. Składały się na nie obligacje o symbolach PS1106 w wartości nominalnej 250.000 tys. PLN oraz PS0507 o wartości nominalnej 30.000 tys. PLN.

Na powyższych transakcjach zrealizowany został zysk 10.496 tys. PLN, sprzedane dyskonto wyniosło 506 tys. PLN, a sprzedany kupon wyniósł 28.236 tys. PLN.

Dodatkowo dokonano transferów z portfela obligacji skarbowych dostępnych do sprzedaży do przeznaczonych do obrotu o wartości księgowej 120.247 tys. PLN.

Transferowane były obligacje:

- OK0403 - wartość nominalna 10.000 tys. PLN
- OK0404 - wartość nominalna 50.000 tys. PLN
- OK0804 - wartość nominalna 20.000 tys. PLN
- PS0206 - wartość nominalna 10.000 tys. PLN
- PS0506 - wartość nominalna 30.000 tys. PLN

4.2.7. Informacje o przychodach i kosztach z tytułu sprzedanych aktywów finansowych, których wartość godziwa nie mogła być wcześniej wiarygodnie wyceniona, ze wskazaniem wartości bilansowej aktywów ustalonej na dzień sprzedaży.

W 2002 r. Bank nie zrealizował przychodów ani nie poniósł kosztów z powyższego tytułu.

4.2.8. Na koniec 2002 r. nie wystąpiło przekwalifikowanie aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej do aktywów wycenianych w skorygowanej cenie nabycia.

4.2.9. W 2002 r. Bank tworzył rezerwy celowe na ryzyko związane z działalnością w odniesieniu do ekspozycji kredytowych. Dane dotyczące tytułów zmniejszeń i zwiększeń wartości tej grupy aktywów finansowych zostały przedstawione w notach objaśniających do bilansu 2H oraz 3H. Zmiana wartości posiadanych przez Bank akcji jednostki zależnej z tytułu trwałej utraty ich wartości została zaprezentowana w notce objaśniającej do bilansu 7B.

4.2.10. Przychody z tytułu odsetek od pożyczek udzielonych i należności własnych prezentuje poniższa tabela.

	stan na 31.12.2002 r. w tys. PLN		stan na 31.12.2001 r. w tys. PLN	
	odsetki niezrealizowane	odsetki zrealizowane	odsetki niezrealizowane	odsetki zrealizowane
lokaty międzybankowe	518	67 216	4 099	102 098
kredyty	7 973	183 001	13 097	247 384
skupione wierzytelności	1	20	3	143
zrealizowane gwarancje	1	9	1	47
RAZEM	8 493	250 246	17 200	349 672

4.2.11. Naliczone i niezrealizowane odsetki od pożyczek udzielonych lub należności własnych z tytułu trwałej utraty ich wartości:

	31.12.2002 r. tys. PLN	31.12.2001 r. tys. PLN
odsetki kapitalizowane	223	4
dochody zastrzeżone od skupionych wierzytelności	75	55
dochody zastrzeżone od zrealizowanych gwarancji	3 667	3 060
dochody zastrzeżone od kredytów	73 070	52 975
RAZEM	77 035	56 094

4.2.12. Koszty odsetek wobec sektorów finansowego, niefinansowego oraz budżetowego w podziale na zrealizowane i niezrealizowane przedstawia poniższa tabela:

	stan na 31.12.2002 r. w tys. PLN		stan na 31.12.2001 r. w tys. PLN	
	odsetki niezrealizowane	odsetki zrealizowane	odsetki niezrealizowane	odsetki zrealizowane
rachunki bieżące	81	38 010	573	50 862

depozyty międzybankowe	177	8 169	1 250	20 194
depozyty terminowe	5 348	80 324	14 471	169 193
depozyty zablokowane	1 461	18 851	4 226	32 051
pożyczki i kredyty otrzymane	4 764	16 838	4 185	14 305
RAZEM	11 831	162 192	24 705	286 605

4.2.13. Informacje na temat instrumentów bazowych.

- **swap**

Bank zawiera transakcje typu swap walutowy. Są to transakcje wymiany walutowej kupna/sprzedaży określonej waluty po kursie bieżącym i jednocześnie sprzedaż/kupno tej samej kwoty waluty po kursie terminowym.

Jest to instrument finansowy stosowany do regulacji płynności jak i zabezpieczania przed ryzykiem kursowym portfela kredytów walutowych Banku. Kwoty transakcji, kursy wymiany, terminy rozliczenia są każdorazowo określone w umowach zawieranych na rynku międzybankowym. Ponieważ jednak nie spełnia on kryteriów rachunkowości zabezpieczeń, prezentowany jest w grupie instrumentów spekulacyjnych.

Transakcje typu swap walutowy Bank wycenia przez porównanie kursu transakcyjnego z kursem średnim NBP obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego.

W dniu 31.12.2002 r. Fortis Bank Polska S.A. był zaangażowany w 12 transakcji typu swap zawartych z bankami krajowymi i zagranicznymi.

Bank był zobowiązany do kupna: 10.000 tys. EUR, 34.322 tys. USD, 6.685 tys. CHF, 182.940 tys. PLN (w sumie 373.398 tys. PLN po przeliczeniu po kursie fixing NBP z dnia 31.12.2002 r.). Zobowiązania sprzedaży to: 12.097 tys. EUR, 38.811 tys. USD, 174.781 tys. PLN, (w sumie 372.398 tys. PLN w przeliczeniu po kursie fixing NBP z dnia 31.12.2002 r.)

Okres na jaki zawierane były transakcje swap wynosił od 2 do 367 dni, przy czym najpóźniejszym terminem rozliczenia jest 16.05.2003 r.

Opisywany instrument finansowy nie może być rozliczony w innym niż ustalony w transakcji terminie. Nie ma także możliwości wymiany (zamiany) na inny składnik aktywów lub pasywów. W przypadku swap-ów walutowych Bank narażony jest na ryzyko zmiany stóp procentowych, które odzwierciedlone zostaną w bieżących cenach instrumentu. Wykorzystywanym sposobem zabezpieczania się przed niekorzystnymi zmianami rynkowymi jest zawieranie transakcji o przeciwnym kierunku do wcześniej zawartych (swap zamykający, lokaty, depozyty).

- **forward**

W ramach transakcji forward (rozliczenie następuje później niż dwa dni robocze od daty zawarcia transakcji) wyróżnia się transakcje terminowe zawierane przez Bank z klientami oraz transakcje z innymi bankami. Przedmiotem terminowej transakcji walutowej forward jest kupno lub sprzedaż w ustalonym terminie w przyszłości, określonej kwoty w walucie obcej za złote (lub inną walutę obcą) według kursu terminowego ustalonego w dniu zawarcia transakcji.

Transakcje typu forward Bank wycenia poprzez porównanie kursu transakcyjnego z kursem rynkowym obowiązującym dla analogicznych transakcji na koniec okresu sprawozdawczego.

Ten instrument finansowy jest wykorzystywany do zabezpieczania się przed ryzykiem kursowym i utrzymywania płynności. Wszelkie szczegóły takie jak: kwota transakcji, kurs wymiany, termin rozliczenia są ustalane w umowie zawarcia transakcji.

W dniu 31.12.2002 r. Fortis Bank Polska S.A. był zaangażowany w 170 transakcji typu forward walutowy zawartych z klientami niebankowymi. W tym dniu nie było otwartych transakcji omawianego typu na rynku międzybankowym. Bank był zobowiązany do sprzedania: 46.373 tys. EUR, 74.763 tys. USD, 14.000 tys. GBP, 62.668 tys. PLN (w sumie 622.619 tys. PLN w przeliczeniu po kursie fixing NBP z dnia 31.12.2002 r.). Zobowiązania kupna to: 51.070 tys. EUR, 65.229 tys. USD, 14.000 tys. GBP, 82.871 tys. PLN (w sumie 625.105 tys. PLN w przeliczeniu po kursie fixing NBP z dnia 31.12.2002 r.). Okres na jaki zawierane były transakcje forward wynosił od 3 do 373 dni przy czym najpóźniejszym terminem rozliczenia jest 08.10.2003 r.

Istnieje możliwość wcześniejszego rozliczenia transakcji poprzez odpowiednie zawieranie transakcji zamykających. Forward walutowy nie może być zamieniany na inny składnik aktywów lub pasywów. Fortis Bank Polska S.A. stosuje szereg depozytów zabezpieczających na wypadek nie wywiązania się

klienta z warunków umowy. Wynoszą one 10% lub 15% kwoty transakcji. Poprzez zawieranie transakcji forward walutowy Bank narażony jest na ryzyko kursowe i ryzyko zmiany stopy procentowej, jednak Departament Skarbu kontroluje jego poziom poprzez zawieranie odpowiednich transakcji na rynku międzybankowym.

- **spot**

Transakcje bieżące, polegające na kupnie jednej waluty za inną, których rozliczenie następuje w dwa dni robocze od daty zawarcia transakcji. W ramach transakcji spot wyróżnia się transakcje bieżące zawierane przez Bank z klientami oraz transakcje z innymi bankami.

Transakcje typu spot Bank wycenia przez porównanie kursu transakcyjnego z kursem średnim NBP obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego.

	31.12.2002 r. tys. PLN	31.12.2001 r. tys. PLN
Spot	108 436	326 734
Forward	1 247 724	1 478 364
Swap	745 796	1 264 842
Razem	2 101 956	3 069 940

Ceny transakcyjne operacji forward i swap otwartych na dzień 31.12.2002 r. kształtowały się następująco:

- **forward:**

- transakcje EUR/USD: od 0,97 do 1,0489
- transakcje EUR/PLN: od 3,77 do 4,2872
- transakcje USD/GBP: od 1,5388 do 1,574
- transakcje USD/PLN: od 3,831 do 4,4135

- **swap:**

- transakcja USD/CHF: 1,49239
- transakcje EUR/CHF: 1,4733
- transakcje EUR/PLN: od 3,9831 do 4,0278
- transakcje USD/PLN: od 3,843 do 4,391

4.2.14. Cele i zasady zarządzania ryzykiem.

Rodzaje ryzyka

Strategia Banku odnośnie ryzyka ma na celu

- ochronę funduszy oraz innego rodzaju pasywów, takich jak depozyty, kapitał akcyjny, papiery wartościowe, powierzonych Bankowi przez klientów i akcjonariuszy;
- zapobieganie stratom oraz wykorzystanie możliwości osiągnięcia zysku w środowisku podlegającym kontroli, tzn. w ramach określonych procesów, reguł, parametrów, będących przedmiotem okresowych przeglądów i zmian przeprowadzanych przez Zarząd Banku;
- rozwijanie działalności operacyjnej zgodnie z założeniami przyjętymi przez Zarząd i Radę Nadzorczą.

Efektywne zarządzanie ryzykiem w skali całego Banku stało się formalną koniecznością ze względu na mało stabilne parametry ekonomiczne i społeczne, charakteryzujące się na przykład często zmieniającymi się stopami procentowymi i kursami walut, a także coraz bardziej złożonym środowiskiem obowiązujących przepisów prawnych.

Główne zasady

Nowe produkty oraz usługi, z którymi wiąże się ryzyko płynności, ryzyko stopy procentowej, kredytowe i/lub operacyjne podlegają przedstawionemu poniżej procesowi zanim zostaną one wprowadzone na rynek:

- Krok 1: rozpoznanie potencjalnego ryzyka.

- Krok 2: sprawdzenie, czy Bank jest w stanie skutecznie oszacować i monitorować potencjalne ryzyka od momentu powstania zobowiązania aż do dnia wymagalności.
- Krok 3: sprawdzenie, czy można zabezpieczyć się przed rozpoznanymi potencjalnymi ryzykami po cenach rynkowych, na jakich warunkach i w jakim zakresie.
- Krok 4: sprawdzenie, czy przewidywane ceny sprzedaży pokrywają koszty związane z zabezpieczeniem się przed ryzykiem (cena ma zawierać koszty ubezpieczenia przed ryzykiem).
- Krok 5: sprawdzenie, czy funkcjonujące systemy i procedury pozwalają na przetwarzanie transakcji w profesjonalny sposób.

Jeśli nowy produkt lub usługa nie spełnia kryteriów Banku w sensie racjonalnego zarządzania ryzykiem, natomiast właściwy pion Business Line twierdzi, że istnieją odpowiednie powody, aby wprowadzić taki produkt lub też usługę, Zarząd, na prośbę tego pionu lub też Departamentu Ryzyka podejmie decyzję czy i na jakich warunkach można sprzedawać tenże produkt lub usługę.

Tę samą zasadę stosuje się także odnośnie wprowadzania znaczących modyfikacji w istniejących produktach i usługach, jeżeli takie zmiany będą mieć wpływ na ryzyko rynkowe, płynności, kredytowe lub też operacyjne.

Ryzyko płynności

Limity

Bank monitoruje ryzyko płynności za pomocą wielowymiarowego systemu limitów i raportów. Obecnie stosowane są następujące limity:

- Limit płynności bieżącej - niestabilne pasywa (zobowiązania)
  - Aktywa płynne muszą przewyższać niestabilne pasywa pomniejszone o jedną trzecią salda wolnych funduszy międzybankowych i jedną trzecią salda dostępnych funduszy międzybankowych Fortis.
- Limit płynności bieżącej – najwięksi depozytariusze
  - Aktywa płynne muszą przewyższać saldo największych depozytów pomniejszone o jedną trzecią salda funduszy międzybankowych i jedną trzecią salda dostępnych funduszy międzybankowych Fortis.
- Limit płynności bieżącej – koncentracja największych depozytów na sektor gospodarki
  - Aktywa płynne muszą przewyższać poziom koncentracji największych depozytów w rozbiciu na sektor gospodarki pomniejszone o jedną trzecią salda wolnych funduszy międzybankowych i jedną trzecią salda dostępnych funduszy międzybankowych Fortis.
- Limit płynności bieżącej – poziom minimalny
  - Aktywa płynne muszą przewyższać 350 mln PLN.
- Limit płynności bieżącej – potencjalne zobowiązania
  - Aktywa płynne muszą przewyższać potencjalne zobowiązania pomniejszone o jedną trzecią salda wolnych funduszy międzybankowych i jedną trzecią salda dostępnych międzybankowych funduszy Fortis
- Limit płynności długoterminowej – wszystkie waluty
  - Maksymalna skumulowana luka – pozycja wszystkich walut nie może przekraczać 70% osadu we wszystkich walutach.
- Limit płynności krótkoterminowej – wszystkie waluty
  - Maksymalna trzydziestodniowa skumulowana luka – saldo wszystkich walut nie może przekraczać 30% osadu we wszystkich walutach.
- Limit płynności długoterminowej – PLN
  - Maksymalna skumulowana luka – PLN nie może przekraczać 70% osadu w PLN.
- Limit płynności krótkoterminowej – PLN
  - Maksymalna trzydziestodniowa skumulowana luka - PLN nie może przekraczać 30% osadu w PLN.
- Limit płynności długoterminowej – USD

- Maksymalna skumulowana luka – USD nie może przekraczać 450 mln PLN powiększonych o połowę salda dostępnych funduszy międzybankowych Fortis.
- Limit płynności krótkoterminowej – USD
  - Maksymalna trzydziestodniowa skumulowana luka - USD nie może przekraczać 200 mln PLN powiększonych o połowę salda dostępnych funduszy międzybankowych.
- Limit płynności długoterminowej – EUR
  - Maksymalna skumulowana luka - EUR nie może przekraczać 250 mln PLN powiększonych o połowę salda dostępnych funduszy międzybankowych Fortis.
- Limit płynności krótkoterminowej – EUR
  - Maksymalna trzydziestodniowa skumulowana luka – EUR nie może przekraczać 100 mln PLN powiększonych o połowę salda dostępnych funduszy międzybankowych Fortis.

Powyższe limity obowiązują na dzień sporządzenia bilansu. Podlegają one zmianom. Wprowadzone mogą zostać także nowe limity przez Zarząd na wniosek Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami ALCO. Komitet ALCO dokonuje przeglądu limitów i technik raportowania przynajmniej raz do roku.

Cele zarządzania ryzykiem płynności

- Utrzymanie depozytów w PLN wycenionych wg kursów tabelowych na minimalnym poziomie około 40% wszystkich depozytów klientów w PLN.
- Utrzymanie depozytów w PLN z umownym okresem wymagalności powyżej 3 miesięcy na minimalnym poziomie około 30% wszystkich depozytów klientów w PLN.
- Utrzymać dalszy rozwój bazy depozytowej w USD zgodnie z rozwojem akcji kredytowej w USD.

Ryzyko rynkowe

Bank monitoruje ryzyko rynkowe, tj. ryzyko walutowe i ryzyko stóp procentowych za pomocą wielowymiarowego systemu limitów i raportów. Obecnie stosowane są następujące limity:

Ryzyko stopy procentowej

- Maksymalne dochody odsetkowe narażone na ryzyko
  - Maksymalne skumulowane negatywne zmiany zarejestrowane w analizie "Zagrożenie przychodów odsetkowych netto, scenariusz zmiany szokowej" nie mogą przekraczać 20% wszystkich planowanych dochodów odsetkowych w roku bieżącym.
- Maksymalna wartość ekonomiczna narażona na ryzyko I
  - Wartość absolutna całkowitych negatywnych zmian wartości w analizie "Zagrożenie bilansowej wartości zaktualizowanej, scenariusz szokowej zmiany stóp" nie może przekraczać 10% funduszy własnych Banku.
- Maksymalna wartość ekonomiczna narażona na ryzyko II
  - Absolutna wartość całkowitych negatywnych zmian wartości w analizie "Zagrożenie bilansowej wartości zaktualizowanej, scenariusz szokowej zmiany stóp" dla stóp 3 i 6 miesięcznych nie może przekraczać 10% funduszy własnych Banku.

Ryzyko wymiany

- Limity pozycji nocnych
  - maksymalna pozycja nocna dla każdej z walut nie może przekraczać 1,5% kapitału własnego Banku,
  - maksymalna globalna pozycja¹ nocna nie może przekraczać 2,5% kapitału własnego Banku
  - maksymalna całkowita² pozycja nocna nie może przekraczać 3% kapitału własnego Banku
- Limit wartości nocnych narażonych na ryzyko
  - maksymalny limit wartości narażonej na ryzyko³ na koniec dnia nie może przekroczyć 50.000 PLN.
- Dzienne limity pozycji

¹ Jest to suma wszystkich pozycji walutowych dla walut obcych.

² Jest to większa z sum wszystkich długich i wszystkich krótkich pozycji walutowych, liczonych w kategoriach bezwzględnych.

³ Jest to statystycznie oszacowana potencjalna strata wynikająca z pozycji overnight w każdej walucie.

- o maksymalna pozycja w ciągu dnia dla każdej waluty nie może przekroczyć 10.000.000 PLN
- o maksymalna globalna¹ pozycja w ciągu dnia nie może przekroczyć 12.500.000 PLN
- o maksymalna całkowita pozycja w ciągu dnia² nie może przekroczyć 15.000.000 PLN.
- Dzienny limit pozycji wartości narażonej na ryzyko
  - o maksymalna pozycja wartości narażonej na ryzyko⁴ w ciągu dnia nie może przekroczyć 30.000 PLN.

Powyższe limity obowiązują na dzień bilansowy. Mogą one zostać w każdej chwili zmienione. Ponadto mogą zostać dodane nowe limity przez Zarząd na wniosek Komitetu ALCO.

Komitet ALCO dokonuje przeglądu i zmian limitów oraz technik raportowania przynajmniej raz do roku.

Dla celów zabezpieczenia przed ryzykiem stosowane są następujące narzędzia:

- papiery wartościowe, obligacje i bony skarbowe emitowane przez państwo lub NBP,
- międzybankowe transakcje pieniężne,
- międzybankowe walutowe transakcje swap.

Komitet ALCO może w każdej chwili podjąć decyzję o zmianie niniejszej listy lub dodaniu nowych instrumentów, służących do zabezpieczania się przed ryzykiem.

Strategia Banku odnośnie zabezpieczania się przed ryzykiem jest odpowiednio zmieniana i akceptowana przez Komitet ALCO w czasie jego spotkania, celem uwzględnienia istniejących limitów, możliwości osiągnięcia przychodów, sytuacji na rynku i najbardziej prawdopodobnego scenariusza rozwoju rynku.

Ryzyko operacyjne

Fortis Bank Polska S.A. przyjął dla potrzeb zarządzania ryzykiem operacyjnym definicję ryzyka zaproponowaną przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego:

„Ryzyko operacyjne jest to ryzyko wystąpienia bezpośredniej lub pośredniej straty, wynikającej z niewłaściwych lub zawodnych procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub też ze zdarzeń zewnętrznych”.

Dla potrzeb monitorowania ryzyka operacyjnego oraz określania w przyszłości wymogu kapitałowego z tytułu tego rodzaju ryzyka, ryzyko operacyjne obejmuje swoim zakresem również ryzyko prawne.

Ryzyko operacyjne jest fundamentalnym rodzajem ryzyka i ze względu na swoją kompleksowość jest ono charakterystyczne dla każdej organizacji – w tym także banków.

Fortis Bank Polska S.A. posiada odpowiednią komórkę organizacyjną zajmującą się bieżącym badaniem ryzyka operacyjnego oraz rozwojem i udoskonalaniem adekwatnych technik kontroli tego rodzaju ryzyka w Banku, stanowiącą integralną część Departamentu Ryzyka.

Fortis Bank Polska S.A. w 2002 r. stworzył system monitorowania ryzyka operacyjnego i zarządzania ryzykiem operacyjnym. Systemy monitorowania ryzyka operacyjnego w Banku oparte są na bazach danych zawierających informacje odnośnie występujących strat operacyjnych. Tworzone bazy rejestrujące straty operacyjne zostały wykorzystane w analizie oraz ograniczaniu ryzyka operacyjnego w Banku.

Szczególne znaczenie Bank przywiązuje do zmniejszania ryzyka operacyjnego poprzez udoskonalanie procesów wewnętrznych oraz ograniczania ryzyka operacyjnego towarzyszącego wprowadzaniu nowych produktów i usług.

W roku 2002 Fortis Bank Polska S.A. zakończył również projekt dotyczący zachowania ciągłości działania Banku w sytuacjach krytycznych (Business Continuity Plan) obejmujący wszystkie podstawowe funkcje biznesowe Banku.

Rola Komitetu ALCO w zakresie zarządzania ryzykiem bankowym

Wyznacza limity dla:

- pozycji ogólnego ryzyka rynkowego (stopa procentowa, waluta, ryzyko pochodne od zmienności cen),
- ryzyka stopy procentowej dla konkretnych portfeli prowadzonych w pozycjach księgowych.

Określa strategię zarządzania ryzykiem dla krótko, średnio i długoterminowych horyzontów czasowych, podlegających akceptacji przez Zarząd i Radę Nadzorczą.

Okresowo odpowiednio zmienia realizację strategii zarządzania ryzykiem rynkowym dla krótkiego, średniego i długookresowego horyzontu czasowego.

---

⁴ Jest to statystycznie oszacowana potencjalna strata wynikająca z pozycji w ciągu dnia w każdej walucie.

Departament Ryzyka

Departament Ryzyka wspiera Zarząd we wszystkich sprawach dotyczących ryzyka związanego z działalnością bankową, poza ryzykiem kredytowym.

Zarządzanie Ryzykiem obejmuje:

- ALM – Asset and Liability Management (linia biznesowa zajmująca się zarządzaniem aktywami i pasywami Banku),
- ryzyko rynkowe,
- modelowanie ryzyka,
- ceny transferowe,
- ryzyko operacyjne.

Dyrektor Departamentu Ryzyka bezpośrednio podlega Wiceprezesowi Zarządu - Dyrektorowi Finansowemu Banku. Jest on członkiem Komitetu ALCO.

Departament Centralnego Zarządzania Ryzykiem grupy Fortis w Brukseli oferuje pomoc w zakresie wprowadzania nowych metodologii zarządzania ryzykiem. Oba departamenty utrzymują ze sobą regularny kontakt.

Departament Ryzyka jest odpowiedzialny za:

- monitorowanie i raportowanie ALCO odnośnie niedopasowania terminów przeszacowania oprocentowania,
- przedstawianie ALCO strategii zabezpieczenia się przed ryzykiem,
- monitorowanie i raportowanie ALCO wykorzystania limitów ryzyka.

Narzędzia monitorowania ryzyka i wyceny

Zostały stworzone następujące narzędzia:

- pozwalające uzyskać bieżące informacje na temat marż, wolumenów i zysków pochodzących z depozytowych i kredytowych produktów oferowanych przez nasz Bank,
- służące do ustalania negocjowanych stawek oprocentowania dla lokat terminowych o stałej i zmiennej stopie procentowej,
- bazy danych na temat ryzyka, zawierające najważniejsze informacje na temat ryzyka stóp procentowych, ryzyka płynności i wykorzystywanych w procesie podejmowania decyzji odnośnie strategicznych długoterminowych inwestycji,
- aplikacje do ciągłego monitorowania ryzyka walutowego, stóp procentowych oraz ryzyka płynności
- baza danych Basel 2 – baza zawierająca kompleksowe dane dotyczące ryzyka kredytowego oraz ryzyka operacyjnego.

Ryzyko kredytowe

Analiza ryzyka dokonywana jest na podstawie obowiązującej w Banku standardowej metodologii oceny. Przy ocenie ryzyka kredytowego, analizie podlega zarówno ryzyko związane z danym produktem kredytowym jak i ryzyko łącznego zaangażowania kredytowego Banku wobec podmiotu, obejmującego wszystkie udzielone kredyty i produkty finansowe obciążone ryzykiem kredytowym.

W Banku funkcjonuje kilkupoziomowy system analizy wniosków kredytowych i podejmowania decyzji kredytowych. Poziom analizy i podejmowania decyzji zależy od pułapu łącznego zaangażowania kredytowego Banku wobec podmiotu gospodarczego lub grupy podmiotów powiązanych organizacyjnie lub kapitałowo. Przyjęty przez Bank system ma na celu zapewnienie maksymalnej obiektywności w procesie oceny wniosku i minimalizację ryzyka związanego z zaangażowaniem kredytowym Banku.

Decyzje kredytowe Banku dotyczą zarówno wnioskowanego przez podmiot kredytu (wysokość, warunki), jak i łącznego zaangażowania Banku wobec podmiotu.

W odniesieniu do podmiotów kwalifikujących się lub zakwalifikowanych do grupy podwyższonego ryzyka według klasyfikacji obowiązujących w Banku, stosowane są - obok ogólnie obowiązujących - dodatkowe procedury mające na celu ograniczenie ryzyka Banku.

W procesie kredytowym Banku funkcje: pozyskiwania klientów i sprzedaży produktów kredytowych oraz oceny ryzyka kredytowego są rozdzielone organizacyjnie. Pozyskiwanie klientów i sprzedaż produktów należy do głównych zadań linii biznesowych: IPS i MEC, ocena ryzyka do głównych zadań Pionu Kredytów.

W Banku funkcjonują dwie linie biznesowe: MEC - odpowiedzialna za obsługę segmentu dużych i średnich przedsiębiorstw oraz IPS – obsługująca sektor klientów indywidualnych i małych przedsiębiorstw.

Dla zrównoważenia obu funkcji przyjęta została zasada „4 oczu” (four eyes principle) przy podejmowaniu decyzji kredytowych. Zasada ta oznacza, że w odniesieniu do każdego przypadku decyzja podejmowana jest przez przedstawiciela Pionu Kredytów i przedstawiciela danej linii biznesowej: IPS lub MEC.

Monitoring - prowadzony jest w oparciu o wewnętrzne procedury Banku, uwzględniające przepisy Ministra Finansów z 10 grudnia 2001 w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz zasady ratingu podmiotów obowiązujące w grupie Fortis Bank.

Ograniczanie i zabezpieczanie ryzyka realizowane jest poprzez stosowanie zasad:

- udzielania podmiotom finansowania na poziomie adekwatnym do oceny ich zdolności kredytowej i poziomu ryzyka,
- ustanawiania zabezpieczeń prawnych zwrotu kredytu,
- realnej wyceny wartości zabezpieczeń,
- określanie przez komitet kredytowy Banku indywidualnej strategii postępowania wobec dłużników o dużej ekspozycji kredytowej obciążonej podwyższonym ryzykiem,
- tworzeniu i planowaniu rezerw celowych na istniejące i prognozowane ekspozycje kredytowe o podwyższonym ryzyku.

4.2.15. Bank nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń określonych w rozdziale 5 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. Nr 149 poz. 1673 z 2001 r.).

W związku z powyższym informacje wymagane w punktach **4.2.16** i **4.2.17** nie dotyczą Fortis Banku Polska S.A.

5. Dane o zawartych kontraktach opcji subskrypcji lub sprzedaży akcji zwykłych.

W 2002 roku Bank nie zawierał kontraktów opcji subskrypcji lub sprzedaży akcji zwykłych.

6. Szczegółowe dane o aktywach, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań własnych oraz zobowiązań strony trzeciej, a także o wartości zobowiązań podlegających zabezpieczeniu tymi aktywami.

Na dzień 31.12.2002 r. następujące aktywa Fortis Banku Polska S.A. stanowiły zabezpieczenie zobowiązań:

- Bony skarbowe o wartości nominalnej 120.000 tys. PLN zablokowane pod kredyt techniczny udzielany bankowi przez NBP, kredyt techniczny jest zaciągany w wysokości 80% kwoty zablokowanych bonów;
- Bony Skarbowe o wartości nominalnej 11.000 tys. PLN stanowiące zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, wartość środków pieniężnych objętych systemem gwarantowania zgromadzonych w banku na dzień 31.12.2002 r. wynosiła 2.242.951 tys. PLN;
- Obligacje Narodowego Banku Polskiego o wartości nominalnej: 16.652 tys. PLN, obligacje te utrzymywane w portfelu w związku z obniżeniem stóp rezerwy obowiązkowej nie mogą zostać zbyte przed terminem wykupu;
- 24.979 tys. PLN, obligacje związane z obniżeniem stóp rezerwy obowiązkowej zamienione przez NBP w lutym 2002 (obligacje zbywalne).

7. Informacje na temat nieujętych w bilansie transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

W 2002 roku Bank nie zawierał transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

8. Informacje o udzielonych zobowiązaniach finansowych, w tym o udzielonych zobowiązaniach nieodwołalnych.

Na 31.12.2002 r. liczba niewykorzystanych linii kredytowych wynosiła 372 na łączną kwotę 174.993 tys. PLN, na 31.12.2001 r. przyznanych było 469 niewykorzystanych linii kredytowych na łączną kwotę 329.318 tys. PLN. Podział niewykorzystanych linii kredytowych wg rodzaju podmiotu i pierwotnego terminu zapadalności przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2002 r.		31.12.2001 r.	
	do 1 roku	powyżej 1 roku	do 1 roku	powyżej 1 roku

podmioty finansowe	-	10 998	-	34 586
podmioty niefinansowe	146 136	17 859	203 804	90 928
RAZEM	146 136	28 857	203 804	125 514

Bank posiada nieodwołalne zobowiązania w postaci przyznanych kredytów w rachunku bieżącym. Na 31.12.2002 r. suma zobowiązań z tytułu niewykorzystanych kredytów w rachunku bieżącym wyniosła 291.147 tys. PLN, a na 31.12.2001 r. 406.145 tys. PLN.

Ponadto Bank posiada umowy ramowe o charakterze finansowym, ich saldo na koniec 2002 roku wynosiło 134 516 tys. PLN. W poprzednich latach Bank nie zawierał tego typu umów. Strukturę walutową umów ramowych o charakterze finansowym przedstawia następująca tabela:

31.12.2002 r.		
Waluta	Kwota	Kwota w PLN
tys. EUR	9 529	38 309
tys. PLN	89 847	89 847
tys. USD	1 657	6 360
Razem		134 516

9. Dane o pozycjach pozabilansowych, w szczególności o zobowiązaniach warunkowych, w tym wykaz udzielonych gwarancji i poręczeń (w tym wekslowych oraz innych udzielonych zobowiązań o charakterze gwarancyjnym), z wyodrębnieniem udzielonych na rzecz jednostek powiązanych.

Poniższa tabela prezentuje pozabilansowe zobowiązania udzielone w podziale na podmioty zależne, powiązane i pozostałe.

Wyszczególnienie	31.12.2002 r.		31.12.2001 r.	
	dotyczące finansowania	gwarancyjne	dotyczące finansowania	gwarancyjne
Podmioty zależne	75	-	75	-
Podmioty powiązane	11 010	-	34 586	-
Pozostałe podmioty	758 406	121 614	1 196 476	128 855
Razem	769 491	121 614	1 231 137	128 855

Na koniec 2002 roku Bank posiadał następujące pozycje pozabilansowe dotyczące jednostek powiązanych:

- przyznany limit w karcie VISA w wysokości 75 tys. PLN dla Fortis Securities Polska S.A.;
- przyznany limit w karcie VISA w wysokości 12 tys. PLN dla Fortis Lease Polska Sp. z o. o.;
- niewykorzystaną linię kredytową w wysokości 10 998 tys. PLN udzieloną dla Fortis Lease Polska Sp. z o. o. na okres do 5 lat;

Analogicznie na koniec 2001 roku Bank posiadał następujące pozycje pozabilansowe dotyczące jednostek powiązanych:

- przyznany limit w karcie VISA w wysokości 75 tys. PLN dla Fortis Securities Polska S.A.;
- niewykorzystaną linię kredytową w wysokości 34 586 tys. PLN udzieloną dla Fortis Lease Polska Sp. z o. o. na okres do 5 lat.

Na koniec 2002 roku liczba gwarancji udzielonych przez Bank wynosiła 658, w tym 377 w PLN. Zobowiązania Banku z tytułu gwarancji wynosiły w równowartości złotówkowej 104.750 tys. PLN, w tym 58.891 tys. w PLN. Udzielone gwarancje w podziale na poszczególne waluty przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Waluta	31.12.2002 r.		31.12.2001 r.	
		Kwota	Ilość	Kwota	Ilość

Udzielone gwarancje razem	tys. PLN	104 750	658	124 769	600
w tym:	tys. CHF			24	1
	tys. EUR	8 614	148	20 816	104
	tys. GBP	10	1	57	1
	tys. PLN	58 891	377	88 748	343
	tys. USD	2 909	132	15 124	151

Saldo zobowiązań o charakterze gwarancyjnym wynikające z zawartych umów ramowych na koniec 2002 roku wynosiło 8.933 tys. PLN. W poprzednich latach Bank nie zawierał tego typu umów. Strukturę walutową umów ramowych przedstawia następująca tabela:

31.12.2002 r.		
Waluta	Kwota	Kwota w PLN
tys. EUR	879	3 536
tys. PLN	4 980	4 980
tys. USD	109	417
Razem		8 933

Według stanu na 31.12.2002 r. Bank posiadał 54 otwarte akredytywy importowe, których saldo wynosiło 44.057 tys. PLN. Walutowa struktura otwartych akredytyw importowych przedstawia się następująco:

Waluta	31.12.2002 r.		31.12.2001 r.	
	Kwota	Kwota w PLN	Kwota	Kwota w PLN
tys. DKK			1 406	666
tys. EUR	2 902	11 665	8 604	30 302
tys. PLN	5 565	5 565		
tys. USD	6 988	26 827	8 245	32 865
Razem		44 057		63 833

Ponadto Bank posiada 3 potwierdzone akredytywy eksportowe otwarte na zlecenie kontrahenta zagranicznego przez banki zagraniczne na łączną kwotę 7.931 tys. PLN.

Waluta	31.12.2002 r.		31.12.2001 r.	
	Kwota	Kwota w PLN	Kwota	Kwota w PLN
tys. EUR			44	156
tys. PLN			247	247
tys. USD	2 066	7 931	924	3 683
Razem		7 931		4 086

Na dzień 31.12.2002 r. Bank posiadał 5 081 niewykorzystanych limitów w karcie VISA w wysokości 57 779 tys. PLN, analogicznie, na koniec 2001 roku Bank posiadał 4 288 niewykorzystanych limitów w karcie VISA w wysokości 51 841 tys. PLN.

10. Informacje o zaproponowanej wypłacie dywidendy, jeśli nie została ona formalnie zatwierdzona, a także o jakichkolwiek nieujętych skumulowanych dywidendach z akcji uprzywilejowanych.

Zarząd zaproponuje Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy przeznaczenie zysku netto za 2002 rok w wysokości 31.374.465,79 PLN w całości na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy.

Fortis Bank Polska S.A. nie emitował żadnych akcji uprzywilejowanych.

11. Informacje o zobowiązaniach z tytułu zatwierdzonej do wypłaty dywidendy.

Na dzień przekazania raportu rocznego dywidenda nie została zatwierdzona.

12. Dane dotyczące zobowiązań wobec budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego z tytułu uzyskania prawa własności budynków i budowli.

Na koniec 2002 roku Bank nie posiadał żadnych zobowiązań wobec budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego z tytułu uzyskania prawa własności budynków i budowli.

13. Informacje o przychodach, kosztach i wynikach działalności zaniechanej w danym okresie lub przewidzianej do zaniechania w następnym okresie, wraz z wyjaśnieniem przyczyn.

Na koniec 2002 roku Bank nie zaniechał żadnego typu działalności i nie przewiduje się zawężenia profilu działalności Banku.

14. Koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, środków trwałych na własne potrzeby.

W 2002 roku Bank poniósł koszty wytworzenia środków trwałych w budowie, środków trwałych na własne potrzeby w wysokości 16 mln PLN.

15. Poniesione nakłady inwestycyjne oraz planowane w okresie najbliższych 12 miesięcy od dnia bilansowego nakłady inwestycyjne, w tym na niefinansowe aktywa trwałe.

W okresie najbliższych 12 miesięcy Bank przewiduje wydatkowanie około 19,5 mln PLN na cele inwestycyjne, z czego większość przypada na zakupy środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych dla prawidłowej bieżącej działalności Banku.

Zestawienie poniesionych nakładów inwestycyjnych za 2002 r. i 2001 r. przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2002 r. tys. PLN	31.12.2001 r. tys. PLN
Inwestycje rozpoczęte	8 878	16 953
Zaliczki na poczet inwestycji	114	-
Środki trwałe	4 479	22 222
Urządzenia	2 767	15 964
Środki transportu	1 438	3 021
Pozostałe	274	3 237
Wartości niematerialne i prawne	2 195	8 057
Nabyte oprogramowanie komputerowe	2 195	8 057
RAZEM	15 666	47 232

16.1. Informacje o transakcjach emitenta z podmiotami powiązanymi, w tym również z podmiotami powiązanymi kapitałowo lub organizacyjnie w rozumieniu ustawy - Prawo bankowe, dotyczących przeniesienia praw i zobowiązań, z uwzględnieniem zasad polityki kredytowej banku względem podmiotów powiązanych.

- Umowa kredytowa z dnia 24 września 1998 roku z Fortis Bank S.A. i Fortis Bank (Nederland) NV. Dnia 12 listopada 1999 roku został sporządzony aneks do niniejszej umowy. W ramach tej umowy Bankowi została udzielona linia kredytowa w maksymalnej kwocie kapitału wynoszącej 200 mln DEM (obecnie ok. 102 mln EUR) na okres 7 lat.

- Umowa kredytowa z dnia 24 września 2001 roku z Fortis Bank (Nederland) NV. W ramach tej umowy Bankowi została udzielona linia kredytowa w maksymalnej kwocie kapitału wynoszącej 50 mln EUR na okres 4 lat.
- Fortis Bank Polska SA zawarł transakcje na rynku międzybankowym z Fortis Bankiem w Brukseli. Na koniec roku 2002 saldo złożonych lokat wynosiło 50.000 tys. PLN. Fortis Bank Bruksela posiada również rachunki nostro, vostro oraz rachunek lokat overnight. Na koniec 2002 roku saldo złożonych lokat overnight wyniosło 45 428 tys. PLN. Wysokość oprocentowania nie odbiega od warunków rynkowych
- Fortis Securities Polska S.A. podnajmuje od Fortis Bank Polska S.A. powierzchnie biurowe oraz miejsca parkingowe. Umowa została zawarta w dniu 15 lutego 2001 r. na okres pięciu lat z możliwością przedłużenia.
- Umowa o współpracy z dnia 7 stycznia 2000 r. wraz z późniejszymi aneksami zawarta między Bankiem a Fortis Securities Polska S. A. Na mocy tej umowy w oddziałach Banku usytuowane są Punkty Obsługi Klienta (POK) oraz Punkty Informacyjne (PI), za pośrednictwem których klienci Banku mogą korzystać z usług zarządzania portfelami inwestycyjnymi.
- Umowa kredytowa z dnia 17 listopada 2000 r. z Fortis Lease Polska Sp. z o. o.. Na mocy tej umowy został udzielony kredyt odnawialny wielowalutowy w wysokości 55 mln PLN z terminem spłaty do 17 listopada 2005 r., oprocentowanie na warunkach rynkowych. Na 31 grudnia 2002 r. saldo zadłużenia wynosiło 43,5 mln PLN.
- Umowa kredytowa z dnia 5 kwietnia 2002 r. z Fortis Lease Polska Sp. z o.o. W ramach tej umowy Fortis Lease otrzymał kredyt w rachunku bieżącym w wysokości 0,5 mln PLN na warunkach rynkowych z terminem spłaty do 7 kwietnia 2003 r.

16.2. Dane liczbowe dotyczące jednostek powiązanych kapitałowo o:

a) należnościach i zobowiązaniach:

	31.12.2002 r. tys. PLN		31.12.2001 r. tys. PLN	
	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostka dominująca	Jednostka zależna
Należności				
Należności bieżące	48 100		422	
Lokaty terminowe	50 000		59 095	
Kredyty		352		
Odsetki	15	1	47	
Majątek trwały				
Inne aktywa		1		295
Razem należności	98 115	354	59 564	295
Zobowiązania				
Środki na rachunkach bieżących	215	24		245
Depozyty terminowe				1 792
Odsetki naliczone				
Razem zobowiązania	215	24	-	2 037

b) kosztach i przychodach, w tym odsetki i prowizje, koszty rezerw na kredyty i pożyczki

	31.12.2002 r. tys. PLN		31.12.2001 r. tys. PLN	
	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostka dominująca	Jednostka zależna
Przychody				
Przychody z tytułu odsetek	117	28	260	
Przychody z tytułu prowizji	544	20	426	36
Przychody z operacji finansowych				5 347
Pozostałe przychody operacyjne		392		340

Razem przychody	661	440	686	5 723
Koszty				
Koszty odsetek	21 409	115	15 660	5 854
Koszty z tytułu prowizji	122			
Wynagrodzenie za doradztwo przy sporządzaniu prospektu emisyjnego				1 102
Koszty działania	21	567	18	24
Razem koszty	21 552	682	15 678	6 980

- c) udzielonych zobowiązaniach finansowych, w tym nieodwołalnych:

Na 31 grudnia 2002 roku Fortis Securities Polska S.A. posiadał przyznany limit w karcie VISA do wysokości 75 tys. PLN.

W dniu 30 września 2002 r. Bank przyznał Fortis Securities Polska S.A. kredyt w rachunku bieżącym do 1 mln PLN z terminem spłaty do 31 marca 2004 r. na warunkach rynkowych. Pozostała część zadłużenia w kwocie 648 tys. PLN jest wykazywana jako zobowiązanie pozabilansowe.

Zobowiązania pozabilansowe udzielone Fortis Lease Polska Sp. z o. o. zostały opisane w punkcie 9.

- d) inne dane:

Na koniec 2002 roku Fortis Bank Polska S.A. był właścicielem 100% akcji Fortis Securities Polska S.A. W Radzie Nadzorczej Fortis Securities Polska S.A. zasiada dwóch członków Zarządu Fortis Bank Polska S.A. i jeden prokurent.

W dniu 12 sierpnia 2002 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PDM Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A. (jednostki zależnej Fortis Securities Polska S.A.) podjęło uchwałę w sprawie likwidacji Spółki.

17. Informacje o wspólnych przedsięwzięciach, które nie podlegają konsolidacji.

W 2002 r. Bank nie realizował żadnych wspólnych przedsięwzięć niepodlegających konsolidacji.

18. Informacje o przychodach i kosztach prowadzenia przez bank działalności maklerskiej.

Bank nie prowadzi działalności maklerskiej.

19. Informacje o odpisach należności nieściągalnych dokonanych w koszty, z podziałem na tytuły odpisów i sposób dokonania odpisu - w ciężar utworzonych rezerw, w ciężar kosztów na operacjach finansowych oraz w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych, z wyszczególnieniem strat poniesionych z tytułu kredytów i pożyczek.

W 2002 r. w ciężar utworzonych rezerw zostało spisane 18 kredytów o łącznej wartości 18.347 tys. PLN.

20. Informacje o kosztach związanych z utworzeniem rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników, z wyszczególnieniem tytułów.

Na 31.12.2002 r. Bank nie posiadał kosztów z tytułu utworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników.

W 2002 roku Bank poniósł koszty utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników z tytułu niewykorzystanych urlopów w wysokości 386 tys. PLN.

21. Informacje o kosztach poniesionych na finansowanie pracowniczych programów emerytalnych.

Bank nie finansuje pracowniczych programów emerytalnych.

22. Informacje o prowadzonej działalności powierniczej.

Na dzień 31 grudnia 2002 r. Zespół Usług Powierniczych Fortis Bank Polska S.A. prowadził na rzecz klientów cztery rachunki papierów wartościowych. Suma wartości instrumentów finansowych klientów Zespołu Usług Powierniczych na ten dzień wynosiła 452.582 tys. PLN. W okresie sprawozdawczym nie przechowywano papierów wartościowych znajdujących się w obrocie za granicą. W ramach świadczenia usług powierniczych na rzecz klientów Bank współpracował z DB Securities SA.

Równoległe ze świadczeniem usług powierniczych Zespół pełnił funkcję depozytariusza dla terminowych funduszy inwestycyjnych utworzonych i zarządzanych przez PDM Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. W związku z upływem terminu na jaki fundusze powołano, Zespół przeprowadził ich likwidację.

23. Informacje o sekurytyzacji aktywów

Fortis Bank nie prowadzi sekurytyzacji aktywów.

24. Informacje o przeciętnym zatrudnieniu, z podziałem na grupy zawodowe.

Na koniec 2001 roku w Fortis Bank Polska S.A. było 946 etatów. W ciągu 12 miesięcy zatrudnienie zredukowano do 876 etatów. Przeciętne zatrudnienie w roku 2002 wynosiło 877 etatów.

Struktura zatrudnienia według wykształcenia przedstawia się następująco:

	31.12.2002 r.	31.12.2001 r.
Średnie	39%	44%
Licencjat	8%	8%
Wyższe	53%	48%

25. Informacje o łącznej wartości wynagrodzeń i nagród (w pieniądzu i w naturze), wypłaconych lub należnych, odrębnie dla osób zarządzających i nadzorujących emitenta w przedsiębiorstwie emitenta, bez względu na to, czy były one zaliczane w koszty, czy też wynikały z podziału zysku, a w przypadku gdy emitentem jest jednostka dominująca lub znaczący inwestor - oddzielnie informacje o wartości wynagrodzeń i nagród otrzymanych z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych (dla każdej grupy osobno).

Wynagrodzenia, łącznie z wynagrodzeniem z zysku, wypłacone członkom Zarządu, Rady Nadzorczej i prokurentom Fortis Bank Polska S.A. przedstawia poniższa tabela:

Wynagrodzenia	31.12.2002 r. tys. PLN	31.12.2001 r. tys. PLN
Zarząd	6 012	6 351
Rada Nadzorcza	370	342
Prokurenci	2 990	3 972

Dwóch członków Zarządu Fortis Banku Polska S.A. i prokurent będący członkami Rady Nadzorczej Fortis Securities Polska S.A. nie otrzymywało z tego tytułu wynagrodzenia zarówno w 2001 r. jak i 2002 r.

26. W sprawozdaniu finansowym - informacje o wartości niespłaconych zaliczek, kredytów, pożyczek, gwarancji, poręczeń lub innych umów zobowiązujących do świadczeń na rzecz emitenta, jednostek od niego zależnych, współzależnych i z nim stowarzyszonych, z podaniem warunków oprocentowania i spłaty tych kwot, udzielonych przez emitenta w przedsiębiorstwie emitenta oraz oddzielnie w przedsiębiorstwach jednostek od niego zależnych, współzależnych i z nim stowarzyszonych (dla każdej grupy osobno) osobom zarządzającym i nadzorującym oraz pracownikom emitenta, odrębnie dla osób zarządzających, nadzorujących i pracowników oraz oddzielnie współmałżonkom, krewnym i powinowatym do drugiego stopnia, przysposobionym lub przysposabiającym oraz innym osobom, z którymi są powiązane osobiście osoby zarządzające i nadzorujące, z podaniem warunków oprocentowania i spłaty tych kwot.

Według stanu na 31.12.2002 r. Fortis Bank Polska S.A. udzielił:

członkom Rady Nadzorczej Banku:

- 2 gwarancji na karty American Express na łączną kwotę 10 tys. USD wg stanu na dzień 31.12.2002 r.;
- 1 kredytu w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym na kwotę 25 tys. PLN wg stanu na dzień 31.12.2002 r., z terminem spłaty do dnia 31.07.2003 r., oprocentowanie nie odbiega od warunków rynkowych;
- 2 limitów w kartach Visa do łącznej wysokości 42 tys. PLN wg stanu na dzień 31.12.2002 r.

członkom Zarządu:

- 1 gwarancji na kwotę 54 tys. PLN wg stanu na dzień 31.12.2002 r.;
- limitu w karcie Visa do wysokości 10 tys. PLN wg stanu na dzień 31.12.2002 r.

prokurentom:

- 9 kredytów o łącznym zadłużeniu 718 tys. PLN wg stanu na dzień 31.12.2002 r., z terminem spłaty od 3 miesięcy do 10 lat, oprocentowanie nie odbiega od warunków rynkowych;
- 5 limitów w kartach Visa do łącznej wysokości 58 tys. PLN wg stanu na dzień 31.12.2002 r.

pracownikom

- 2 zaliczek na wydatki służbowe na łączną kwotę 1 tys. PLN.

osobom powiązanych z osobami zarządzającymi i nadzorującymi

- 1 limitu w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym na kwotę 60 tys. PLN wg stanu na dzień 31.12.2002 r., z terminem spłaty do dnia 01.09.2003 r., oprocentowanie nie odbiega od warunków rynkowych;
- 1 kredytu dewizowego w wysokości 7 tys. EUR wg stanu na dzień 31.12.2002 r. z terminem spłaty od 5 do 10 lat, oprocentowanie nie odbiega od warunków rynkowych;
- 1 limitu w karcie Visa do wysokości 5 tys. PLN wg stanu na dzień 31.12.2002 r.

Pracownicy Fortis Bank Polska S.A. mają ponadto możliwość korzystania z kredytów pracowniczych. Stan zadłużenia z tego tytułu przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2002 r.	31.12.2001 r.
Kredyty pracownicze w tys. PLN	7 787	8 533
Kredyty pracownicze w szt.	247	269

Oprocentowanie kredytów pracowniczych nie odbiega od warunków rynkowych.

27. Informacje o znaczących zdarzeniach, dotyczących lat ubiegłych, ujętych w sprawozdaniu finansowym / skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za bieżący okres.

W 2002 r. nie wystąpiły żadne znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych, ujęte w sprawozdaniu finansowym za bieżący okres.

28. Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nieuwzględnionych w sprawozdaniu finansowym / skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Dnia 9 stycznia 2003 r. w raporcie bieżącym nr 01/2003 do Komisji Papierów Wartościowych i Giełd Zarząd Fortis Bank Polska SA poinformował, że Komisja Nadzoru Bankowego wyraziła zgodę na powołanie Pana Ronalda F.E. Richardsona na stanowisko Prezesa Zarządu Fortis Bank Polska S.A. Z dniem 9 stycznia 2003 r. Pan Richardson, sprawujący od dnia 01 lutego 2002 r. funkcję Pierwszego Wiceprezesa Zarządu, przejął obowiązki Prezesa Zarządu od Pana Jean-Marie De Baerdemaeker'a, który pozostanie w składzie Zarządu Banku do dnia 30 kwietnia 2003 roku.

W dniu 16 stycznia 2003 r. w raporcie bieżącym nr 02/2003 do Komisji Papierów Wartościowych i Giełd została przekazana informacja o powołaniu Pana Koen'a Verhoevena do obecnego składu Zarządu jako Wiceprezesa Zarządu i powierzenia mu obowiązków Dyrektora Pionu Kredytów z dniem 1 marca 2003 r.

29. Informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących roku obrotowego mających wpływ na istotną zmianę struktury pozycji bilansowych oraz wyniku finansowego.

W wyniku wejścia w życie od 1 stycznia 2002 r. przepisów znowelizowanej ustawy o rachunkowości Bank dokonał wymaganych zmian w sprawozdaniu finansowym. Skutki nowych zasad wyceny aktywów zostały ujęte w pozycji „zysk (strata) z lat ubiegłych” oraz na „kapitał z aktualizacji wyceny”.

30. Informacje o relacjach między prawnym poprzednikiem a emitentem oraz o sposobie i zakresie przejęcia aktywów i pasywów

W 2002 nie wystąpiły relacje pomiędzy prawnym poprzednikiem a emitentem.

31. Sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe / skonsolidowane sprawozdanie finansowe i porównywalne skonsolidowane dane finansowe, przynajmniej w odniesieniu do podstawowych pozycji bilansu oraz rachunku zysków i strat / skonsolidowanego bilansu oraz skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skorygowane odpowiednim wskaźnikiem inflacji, z podaniem źródła wskaźnika oraz metody jego wykorzystania, z przyjęciem okresu ostatniego sprawozdania finansowego jako okresu bazowego, jeżeli skumulowana średnioroczna stopa inflacji z okresu ostatnich trzech lat działalności emitenta osiągnęła lub przekroczyła wartość 100%.

Z uwagi na poziom wskaźnika inflacji poniżej 20% w ciągu ostatnich 3 lat, Bank nie prezentuje sprawozdania finansowego skorygowanego wskaźnikiem inflacji.

32. Zestawienie oraz objaśnienie różnic pomiędzy danymi ujawnionymi w sprawozdaniu finansowym i porównywalnych danych finansowych / skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym i porównywalnych skonsolidowanych danych finansowych, a uprzednio sporządzonymi i opublikowanymi sprawozdaniami finansowymi / skonsolidowanymi sprawozdaniami finansowymi.

W związku ze zmianami zasad rachunkowości w celu uzyskania porównywalności danych w sprawozdaniu dokonano przekształceń następujących porównywalnych danych finansowych wg stanu na 31.12.2001 r.:

AKTYWA:

AKTYWA	31.12.2001	zmiany z tytułu reklasyfikacji	31.12.2001 po zmianach z tytułu reklasyfikacji	zmiany zasad wyceny	1.01.2002 po zmianach
I. Kasa, operacje z bankiem centralnym	407 644	-	407 644	-	407 644
II. Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskontowania w banku centralnym	-	-	-	-	-
III. Należności od sektora finansowego	992 170		992 170	-	992 170
1. W rachunku bieżącym	6 010	343 106	349 116	-	349 116
2. Terminowe	986 160	(343 106)	643 054	-	643 054
IV. Należności od sektora niefinansowego	2 113 741	(16)	2 113 725	-	2 113 725
1. W rachunku bieżącym	383 095	(16)	383 079	-	383 079
2. Terminowe	1 730 646	-	1 730 646	-	1 730 646
V. Należności od sektora budżetowego	-	16	16	-	16
1. W rachunku bieżącym	-	16	16	-	16
2. Terminowe	-	-	-	-	-
VI. Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	-	-	-	-	-
VII. Dłużne papiery wartościowe	261 991	-	261 991	3 480	265 471

VIII. Akcje i udziały w jednostkach zależnych	10 196	-	10 196	-	10 196
IX. Akcje i udziały w jednostkach współzależnych	-	-	-	-	-
X. Akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych	-	-	-	-	-
XI. Udziały lub akcje w innych jednostkach	39	-	39	-	39
XII. Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe	62 101	12 673	74 774	-	74 774
XIII. Wartości niematerialne i prawne, w tym:	21 974	(3 283)	18 691	-	18 691
- wartość firmy	-	-	-	-	-
XIV. Rzeczowe aktywa trwałe	72 712	-	72 712	-	72 712
XV. Inne aktywa	93 976	-	93 976	-	93 976
1. Przejęte aktywa - do zbycia	-	-	-	-	-
2. Pozostałe	93 976	-	93 976	-	93 976
XVI. Rozliczenia międzyokresowe	39 330	6 530	45 860	(1 049)	44 811
1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	16 795	15 920	32 715	(1 049)	31 666
2. Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	22 535	(9 390)	13 145	-	13 145
AKTYWA RAZEM	4 075 874	15 920	4 091 794		4 094 225

Zmiany aktywów z tytułu reklasyfikacji:

Kwota korekty (w tys. zł)	Tytuł korekty
+/-16	Przeniesienie należności od sektora budżetowego do osobnej pozycji
+/- 343.106	Przeniesienie lokat typu overnight z pozycji terminowe do pozycji bieżące
12.673	Przeniesienie wyceny instrumentów finansowych z pozycji "Pozostałe rozliczenia międzyokresowe" do pozycji "Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe"
-3.283	Przeniesienie kosztów gromadzenia kapitału z pozycji "Wartości niematerialne i prawne" do pozycji " Pozostałe rozliczenia międzyokresowe"
15.920	Wykazanie w bilansie oddzielnie rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego
-9.390	Przeniesienie wyceny instrumentów finansowych z pozycji "Pozostałe rozliczenia międzyokresowe" do pozycji "Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe" oraz przeniesienie kosztów gromadzenia kapitału z pozycji "Wartości niematerialne i prawne" do pozycji " Pozostałe rozliczenia międzyokresowe"

PASYWA	31.12.2001	zmiany z tytułu reklasyfikacji	31.12.2001 pozmianach z tytułu reklasyfikacji	zmiany zasad wyceny	1.01.2002 po zmianach
I. Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	-	-	-	-
II. Zobowiązania wobec sektora finansowego	912 238	-	912 238	-	912 238
1. W rachunku bieżącym	9 404	55 410	64 814	-	64 814
2. Terminowe	902 834	(55 410)	847 424	-	847 424

III. Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	2 505 104	(25 172)	2 479 932	-	2 479 932
1. Rachunki oszczędnościowe, w tym:		228 721	228 721	-	228 721
a) bieżące		228 721	228 721	-	228 721
b) terminowe		-	-	-	-
2. Pozostałe, w tym:	2 505 104	(253 893)	2 251 211	-	2 251 211
a) bieżące	404 948	175 991	580 939	-	580 939
b) terminowe	2 100 156	(429 884)	1 670 272	-	1 670 272
IV. Zobowiązania wobec sektora budżetowego	-	25 173	25 173	-	25 173
1. Bieżące	-	6 245	6 245	-	6 245
2. Terminowe	-	18 928	18 928	-	18 928
V. Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	-	-	-	-	-
VI. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-	-	-	-
1. Krótkoterminowe	-	-	-	-	-
2. Długoterminowe	-	-	-	-	-
VII. Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych	-	4 241	4 241	559	4 800
VIII. Fundusze specjalne i inne zobowiązania	101 823	-	101 823	-	101 823
IX. Koszty i przychody rozliczane w czasie oraz zastrzeżone	66 690	(4 741)	61 949	392	62 341
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	10 509	(4 741)	5 768	-	5 768
2. Ujemna wartość firmy	-	-	-	-	-
3. Pozostałe przychody przyszłych okresów oraz zastrzeżone	56 181	-	56 181	392	56 573
X. Rezerwy	516	16 420	16 936	715	17 651
1. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	15 920	15 920	715	16 635
2. Pozostałe rezerwy	516	500	1 016	-	1 016
a) krótkoterminowe		-	-	-	-
b) długoterminowe		-	-	-	-
XI. Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	-	-
XII. Kapitał zakładowy	30 155	-	30 155	-	30 155
XIII. Należne wpłaty na kapitał zakładowy (wielkość ujemna)	-	-	-	-	-
XIV. Akcje własne (wielkość ujemna)	-	-	-	-	-
XV. Kapitał zapasowy	352 220	-	352 220	-	352 220
XVI. Kapitał z aktualizacji wyceny	545	-	545	3 480	4 025
XVII. Pozostałe kapitały rezerwowe	96 062	-	96 062	-	96 062
XVIII. Zysk (strata) z lat ubiegłych	-	-	-	(2 716)	(2 716)
XIX. Zysk (strata) netto	10 521	-	10 521	-	10 521
PASYWA RAZEM	4 075 874	15 921	4 091 795		4 094 225

Zmiany pasywów z tytułu reklasyfikacji:

Kwota korekty (w tys. zł)	W tym:	Tytuł korekty
+/- 55.410		Przeniesienie zobowiązań z tytułu lokat overnight z pozycji terminowe do pozycji bieżące
+175.991	-228.721	Wydzielenie z pozycji „Pozostałe zobowiązania bieżące” rachunków oszczędnościowych bieżących
	+410.957	Przeniesienie zobowiązań z tytułu lokat overnight z pozycji terminowe do pozycji bieżące

	-6.245	Przeniesienie zobowiązań bieżących wobec sektora budżetowego do osobnej pozycji
-429.884	-410.957	Przeniesienie zobowiązań z tytułu lokat overnight z pozycji terminowe do pozycji bieżące
	-18.928	Przeniesienie zobowiązań terminowych wobec sektora budżetowego do osobnej pozycji
+/- 25.173		Przeniesienie zobowiązań wobec sektora budżetowego do osobnej pozycji
+/- 4.241		Przeniesienie wyceny instrumentów finansowych z pozycji "Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów" do pozycji "Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych"
-4.741	-4.241	Przeniesienie wyceny instrumentów finansowych z pozycji "Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów" do pozycji "Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych"
	-500	Przeniesienie rezerwy na świadczenia pracownicze z pozycji "Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów" do pozycji „Pozostałe rezerwy”
+500		Przeniesienie rezerwy na świadczenia pracownicze z pozycji "Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów" do pozycji „Pozostałe rezerwy”
15.920		Wykazanie w bilansie oddzielnie rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Rachunek Zysków i Strat za okres	2001 rok	zmiany z tytułu reklasyfikacji	2001 rok po zmianach
I. Przychody z tytułu odsetek	436 035	-	436 035
II. Koszty odsetek	311 331	-	311 331
III. Wynik z tytułu odsetek (I-II)	124 704	-	124 704
IV. Przychody z tytułu prowizji	61 225	-	61 225
V. Koszty prowizji	3 892	-	3 892
VI. Wynik z tytułu prowizji (IV-V)	57 333	-	57 333
VII. Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych o zmiennej kwocie dochodu.	6 725	-	6 725
1. Od jednostek zależnych	-	-	-
2. Od jednostek współzależnych	-	-	-
3. Od jednostek stowarzyszonych	-	-	-
4. Od innych jednostek	6 725	-	6 725
VIII. Wynik operacji finansowych	13 307	-	13 307
IX. Wynik z pozycji wymiany	49 992	-	49 992
X. Wynik działalności bankowej	252 061	-	252 061
XI. Pozostałe przychody operacyjne	7 788	-	7 788
XII. Pozostałe koszty operacyjne	4 598	-	4 598
XIII. Koszty działania banku	144 341	-	144 341
XIV. Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	26 072	-	26 072
XV. Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości	117 784	-	117 784
1. Odpisy na rezerwy celowe i na ogólne ryzyko bankowe	117 784	(8 000)	109 784
2. Aktualizacja wartości aktywów finansowych		8 000	8 000
XVI. Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości	48 709	-	48 709

1. Rozwiązanie rezerw celowych i rezerw na ogólne ryzyko bankowe	48 709	-	48 709
2. Aktualizacja wartości aktywów finansowych		-	-
XVII. Różnica wartości rezerw i aktualizacji (XV- XVI)	(69 075)	-	(69 075)
XVIII. Wynik działalności operacyjnej	15 763	-	15 763
XIX. Wynik operacji nadzwyczajnych	-		-
1. Zyski nadzwyczajne	181	-	181
2. Straty nadzwyczajne	181	-	181
XX. Zysk (strata) brutto	15 763	-	15 763
XXI. Podatek dochodowy	5 242	-	5 242
1. Część bieżąca		-	-
2. Część odroczonego		-	-
XXII. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku (zwiększenie straty)	-	-	-
XXIII. Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności		-	-
XXIV. Zysk (strata) netto	10 521	-	10 521

Zmiany rachunku zysków i strat z tytułu reklasyfikacji:

Kwota korekty (w tys. zł)	Tytuł korekty
+/- 8.000	Przeniesienie kosztów aktualizacji aktywów finansowych do osobnej pozycji

Rachunek przepływów pieniężnych	31.12.2001	zmiany z tytułu reklasyfikacji	31.12.2001 po zmianach z tytułu reklasyfikacji
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(306 621)	343 106	36 485
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	53 466	-	53 466
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	453 567	-	453 567
Przepływy pieniężne netto razem	200 412	343 106	543 518
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	200 412	343 106	543 518
Środki pieniężne na początek okresu	213 242	-	213 242
Środki pieniężne na koniec okresu	413 654	343 106	756 760

Zmiana dotyczy przeniesienia lokat typu overnight z pozycji terminowe do pozycji bieżące, przez co zostały one zaliczone do środków pieniężnych w rachunku przepływów pieniężnych.

33. Zmiany stosowanych zasad (polityki) rachunkowości i sposobu sporządzania sprawozdania finansowego / skonsolidowanego sprawozdania finansowego, dokonanych w stosunku do poprzedniego roku obrotowego (lat obrotowych), ich przyczyny, tytuły oraz wpływ wywołanych tym skutków finansowych na sytuację majątkową i finansową, płynność oraz wynik finansowy i rentowność.

W wyniku dostosowania sprawozdań do wymogów nowej ustawy o rachunkowości na koniec 2001 roku dokonano następujących zmian: wyceny papierów wartościowych i pozycji swap do wartości rynkowej, reklasyfikacji odsetek od należności pod obserwacją, które zostały wyłączone z wyniku finansowego i przeniesione do pozycji dochody zastrzeżone i zmian w prezentacji podatku odroczonego, do wyliczenia którego zastosowano różne stawki podatkowe oraz podział na aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Ponadto zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 26 września 2002 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. Nr 157, poz. 1314) Bank zmienił sposób prezentacji wyniku z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Zgodnie z nowymi zasadami Bank odnosi skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży na fundusz z aktualizacji wyceny.

Skutki wprowadzonych zmian zasad rachunkowości zostały ujęte w bilansie oraz w „Zestawieniu zmian w kapitale własnym” w pozycji Zysk (strata) z lat ubiegłych, oraz kapitał z aktualizacji wyceny.

Poniższa tabela prezentuje korekty z tytułu zmian zasad wyceny:

Zmiany zasad wyceny:

Tytuł korekty	Kwota korekty (w tys. zł)
1. Odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny	3 480
Wycena do wartości godziwej papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	3.480
2. Odniesione na wynik z lat ubiegłych	(2 716)
Wycena do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych	(559)
Kwalifikacja odsetek od należności "pod obserwacją" do odsetek zastrzeżonych	(392)
Korekta rezerwy na podatek odroczonego z tytułu zmian bilansu otwarcia oraz różnych stawek podatkowych	(715)
Korekta podatku odroczonego z tytułu zmian bilansu otwarcia oraz różnych stawek podatkowych	(1.050)
Ogółem	764

Zmiana współczynnika wypłacalności

W porównywalnych danych na koniec 2001 roku został zaprezentowany współczynnik wypłacalności w wysokości 19,29% (poprzednio zaprezentowany na koniec 2001 roku współczynnik wypłacalności wynosił 19,40%). Konieczność doprowadzenia do porównywalności danych wynika ze zmiany wysokości funduszy własnych dla celów wyliczenia współczynnika wypłacalności w związku ze zmianą przyjętych zasad polityki rachunkowości (Zmiana ustawy o Rachunkowości).

Zmiana wartości księgowej na jedną akcję

W porównywalnych danych na koniec 2001 roku została zaprezentowana wartość księgowa na jedną akcję w wysokości 32,52 zł (poprzednio zaprezentowana na koniec 2001 roku wartość księgowa na jedną akcję wynosiła 32,47 zł). Konieczność doprowadzenia do porównywalności danych wynika ze zmiany wysokości funduszy własnych w związku ze zmianą przyjętych zasad polityki rachunkowości (Zmiana ustawy o Rachunkowości).

34. Dokonane korekty błędów podstawowych, ich przyczyny, tytuły oraz wpływ wywołanych tym skutków finansowych na sytuację majątkową i finansową, płynność oraz wynik finansowy i rentowność

W 2002 roku Bank nie dokonywał żadnych korekt błędów podstawowych.

35. Informacje nt. występowania niepewności co do możliwości kontynuowania działalności.

Sprawozdanie finansowe za 2002 rok zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej Banku w dającej się przewidzieć przyszłości.

36. Dane dotyczące połączenia spółek.

W 2002 roku nie nastąpiło połączenie Banku z żadną spółką.

Informacje wymagane w punktach 37 i 38 nie dotyczą Fortis Banku S.A., ponieważ nie sporządza on skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Szczegółowe wyjaśnienie na ten temat przedstawiono w punkcie 39.

39. Jeżeli emitent nie sporządza skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w dodatkowej nocy objaśniającej do sprawozdania finansowego należy przedstawić podstawę prawną niesporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Bank nie sporządza skonsolidowanego sprawozdania finansowego na podstawie art. 58 ustawy o rachunkowości, z którego wynika, że konsolidacją można nie obejmować jednostki zależnej, jeżeli dane finansowe tej jednostki są nieistotne dla realizacji obowiązku rzetelnego i jasnego przedstawienia sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki. Według stanu na koniec 2002 r. suma bilansowa FSP stanowiła 0,2% sumy bilansowej banku, łączne przychody FSP stanowiły 0,6% łącznych przychodów banku. Podstawowe dane finansowe jednostki zależnej FSP zostały zaprezentowane w nocy 10B w części finansowej raportu rocznego.

40. Jeżeli emitent sporządzający skonsolidowane sprawozdanie finansowe wyłącza na podstawie odrębnych przepisów jednostkę podporządkowaną z obowiązku objęcia konsolidacją lub metodą praw własności, w dodatkowej nocy objaśniającej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego należy przedstawić podstawę prawną, wraz z danymi uzasadniającymi wyłączenia, podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe

Fortis Bank Polska S.A. nie sporządza sprawozdania skonsolidowanego.

41. Pozostałe informacje.

41.1. Organy Banku

Fortis Bank Polska S.A. posiada następujące organy:

- Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy
- Rada Nadzorcza
- Zarząd

Na dzień 31.12.2002 r. Rada Nadzorcza składała się z 8 osób, w skład Zarządu wchodziło 6 członków.

41.2. Dane uzupełniające o aktywach i pasywach Banku.

Zestawienie walutowej struktury aktywów i pasywów na 31.12.2002 r. zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Waluta	Aktywa (tys. zł)	Aktywa (%)	Pasywa (tys. zł)	Pasywa (%)
ATS	3	0,00%		0,00%
AUD	162	0,00%	18	0,00%
CAD	380	0,01%	169	0,00%
CHF	2 620	0,07%	21 058	0,56%
CZK	150	0,00%	47	0,00%
DEM	7	0,00%		0,00%
DKK	532	0,01%	367	0,01%
EUR	857 915	22,91%	857 890	22,91%
FRF	3	0,00%		0,00%
GBP	2 303	0,06%	1 880	0,05%
HUF	11	0,00%		0,00%
JPY	218	0,01%		0,00%
NOK	573	0,02%	24	0,00%
SEK	341	0,01%	97	0,00%
USD	369 612	9,87%	326 982	8,73%
PLN	2 510 333	67,03%	2 536 631	67,74%
RAZEM	3 745 163	100,00%	3 745 163	100,00%